

MEDDELELSE NR. 90-4

til

MEDLEMMER af DVS

1. Førstkommende medlemsmøde afholdes som fællesmøde med Vej- og Byplanforeningen.

Universitetslektor Claus E. Bjørn taler om
landbrug, transport og veje i Danmark

Tirsdag den 6. november, kl. 15.00 i Dansk Ingeniørforening
Vester Farimagsgade 29, København V

Det danske lanbrugs udvikling fra traditionel bondeøkonomi til markedsøkonomisk dirigeret produktion har været betinget af en stadig udvikling af infrastrukturen, ikke mindst vejnettes udbygning. Universitetslektor Claus Bjørn, der har arbejdet indgående med dansk historie i 1700- og 1800-tallet, belyser i dette foredrag samspillet mellem landbrug og vejvæsen fra 1700-tallets midte og frem til den afgørende moderniseringsproces sætter ind i slutningen af 1800-tallet.

Efter foredraget vises filmen "1700 m fra fremtiden". Filmen handler om Gasadalur, den sidste bygd på Færøerne, der ikke har vejforbindelse til det øvrige samfund; om de problemer beboerne har, fordi der mangler vejforbindelse, og om de problemer de frygter, hvis der kommer en tunnel.

GÆSTER ER VELKOMNE.

Mødet er gratis - men tilmelding er nødvendig, helst senest tirsdag den 30. oktober, til DIF's mødetilmelding, Vester Farimagsgade 29, 1780 København V, tlf. 33 15 65 65 lokal 242.

2. Sidst afholdte møde var et fællesmøde med Det Kongelige Danske Geografiske Selskab, den 9. oktober, hvor vejdirektør Per Milner talte om "De danske motorvejes historie", et emne som foredragsholderen havde et nært forhold til, både personligt og professionelt.

Per Milner så denne historie fra embedsmandens/administratorens side og førte tilhørerne hele horisonten rundt med hensyn til ydre forholds indflydelse på begivenhederne, begyndende med motorvejskonceptets opståen i Italien og Tyskland, samt herhjemme tre store ingeniørfirmaers fælles forslag til 700 km danske motorveje med broer over Storebælt og Øresund i 1936.

Manglen på en politisk accepteret helhedsplan for udbygningen af vort motorvejsnet (indtil Storebæltsaftalen 1986) har medført en stykkevis lovgivning om projekterings- og anlægsarbejder og dermed muliggjort politisk detailindgriben på mere eller mindre væsentlig områder. Ændrede økonomiske forhold har påvirket prioriteringen af anlægsarbejderne direkte, medens oliekrisens indflydelse har været mere indirekte. Professor Humlums forslag om en midtjysk motorvej gav anledning til større undersøgelser, der i 1965 resulterede i lov om den jyske motorvej med østlig linieføring.

Det første tilløb til et dansk centralt vejvæsen var oprettelsen af Vejdirektoratet i 1949, efter at "Teknisk Central" fra 1940 havde forestået udførelsen af strækningerne Rødbyhavn - Storstrømsbroen, Vest om København og Hørsholmvejen. Af overordnede lovændringer indenfor vejsektoren nævntes "Vejbestyrelsesloven af 1957, Vejtilskudsloven 1958, Lov om hovedlandeveje 1963, Lov om den jyske motorvej 1965 og den nye vejlov af 1972.

Også planlægningsarbejdet kunne tidligere være noget ad hoc-præget. I 1945 resulterede et udvalgsarbejde i "Linieføringen af et motorvejsnet på Sjælland", og "Fingerplanen" kom i 1947. Med den jyske motorvejs planlægning tog man for alvor cost-benefit-analyser i brug.

Anlægstempoet illustreres med følgende tal:

I 1956 - 69 anlagdes 10 km pr. år.
I 1970 - 79 anlagdes 31 km pr. år.
I 1980 - 89 anlagdes 16 km pr. år.

Storebæltsaftalen i 1986 indebar for første gang en plan for færdiggørelsen af det store H; men man kan godt tænke sig, at bl.a. en ændret finansieringspolitik fremover kan få indflydelse på udbygningshastigheden.

Sideløbende med færdiggørelsen af de resterende motorvejsafsnit er man nu igang med at realisere servicekonceptet for motorvejsnettet vedr. motorvejskiosker, informationstjeneste og tankanlæg.

Fremtidens motorvej - fjerde generation - bliver den intelligente vej med et elektronisk informationssystem, der kan dirigere biler ad den fordelagtigste rute, og bilerne - tredje generation - vil indeholde elektroniske systemer til forbedring af køreegenskaber, økonomi og komfort samt sikre kommunikationen til omverdenen.

Aftenen sluttede med en let servering, hvorunder foredragsholderen besvarede forskellige spørgsmål.

3. Ved redaktionens slutning foreligger der intet nyt om museumsplanerne. Skulle der her fremkomme afgørende nyt, påtænkes afholdt bestyrelsesmøde i DVS ultimo november d.å.

Med venlig hilsen

GEORG CHRISTIANSEN
Sekretær i DVS. Telf. 42 35 75 88
c/o Statens Vejlaboratorium
P. O. Box 235
4000 Roskilde